

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D1/1/C.S.-00/4 (Devralma)

Karar Sayısı : 00-18/179-97

Karar Tarihi : 16.05.2000

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, Mehmet Zeki UZUN, Sadık KUTLU, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B- RAPORTÖR: Cengiz SOYSAL

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: - The Dow Chemical Company

Temsilcisi Av. Gülperi Yörüker, Av. Yael Albukrek,
Av. Bahar Demirel

- Union Carbide Corporation

Temsilcisi Av. Gülperi Yörüker, Av. Yael Albukrek,
Av. Bahar Demirel
Güllü Sok. No:1 3. Levent 80830 İSTANBUL

D- TARAFLAR: - The Dow Chemical Company

2030 Dow Center Midland, Michigan 48674, ABD

- Union Carbide Corporation

39 Old Ridgebury Rd. Danbury, Connecticut
06817-0001, ABD

E-DOSYA KONUSU: Union Carbide Corporation ile The Dow Chemical Company firmalarının birleşmeleri işlemine izin verilmesi talebi.

F-DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 3.3.2000 tarih, 780 sayı ve 21.4.2000 tarih, 1392 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 8.5.2000 tarih, D1/1/C.S.-00/4 sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu 10.5.2000 tarih, REK.0.05.00.00/19 sayılı Başkanlık önergesi ile 00-18 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: The Dow Chemical Company ile Union Carbide Corporation birleşmesinin Türkiye'deki herhangi bir ilgili ürün pazarında etkin rekabeti önemli ölçüde engelleme sonucunu doğuracak şekilde yeni bir hakim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmeyeceği, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil etmediği düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. Taraflar

1.1. The Dow Chemical Company

Kimya, plastik ve zirai alanlarda faaliyette bulunan The Dow Chemical Company'nin (Dow), Türkiye'deki faaliyetlerini Dow Türkiye A.Ş. ve Dow Agrosiences Tarım A.Ş. yürütmektedir.

Hissenin tamamı Dow grubuna ait olan Dow Türkiye A.Ş., polietilen, etanolamin, oksijene solvent ve polialkilen glikol pazarlarında ithalat yapmakta, ısı yalıtım malzemesi (styrofoam) ve poliüretan pazarında ise üretim gerçekleştirmektedir.

Hisselerinin tamamına yakını Dow'a ait olan Dow Agrosiences Tarım A.Ş., tarımsal farmasötikler pazarında faaliyet göstermekte olup, söz konusu birleşmeden etkilenecek olan ürün pazarlarında (polietilen, etanolamin, oksijene solvent ve polialkilen glikol pazarlarında) faaliyeti bulunmamaktadır.

1.2. Union Carbide Corporation

Union Carbide Corporation (UCC), ileri işlem teknolojisi ve büyük ölçekli kimyasal üretim tesisleri ile dünya çapında temel kimyasalları üretmektedir. UCC'nin Türkiye'deki faaliyetlerini gerçekleştiren ve kontrolü altında bulunan Union Carbide Turkey Inc., polietilen, etanolamin, oksijene solvent ve polialkilen glikol pazarlarında ithalat faaliyetinde bulunmaktadır.

2. İlgili Pazar

Ürün Pazarı: Tarafların faaliyet alanları dikkate alındığında, söz konusu birleşmenin etkili olacağı ilgili ürün pazarları *polietilen pazarı*, *etanolamin pazarı*, *oksijene solvent pazarı* ve *polialkilen glikol pazarı* olarak belirlenmiştir.

Polietilen Pazarı: Alışveriş ve çöp torbaları, çöp kutuları, ev eşyaları, şişeler, variller, yiyecek ambalajları ve kablo kılıfları gibi birçok tüketim ürününde ve sınıai üründe kullanılan bir plastik olan polietilen (PE), yüksek yoğunluklu PE (HDPE), düşük yoğunluklu PE (LDPE), ve lineer düşük yoğunluklu PE (LLDPE) olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Bu üç PE çeşidinin kullanım alanlarında farklılıklar olmasına rağmen, arz yönlü ikamelerinin yüksek olmasından dolayı hepsinin tek bir ürün pazarı içinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Etanolamin Pazarı: Etilen oksitin su içeren amonyak ile reaksiyona sokulması sonucunda elde edilen Etanolamin'ler (EAO); monoetanolamin (MEA), dietanolamin (DEA), ve trietanolamin (TEA) olarak üç çeşitten oluşmaktadır. Bu üç EAO çeşidinin de farklı kullanım alanlarının olduğu görülmekle birlikte, farklı EAO'lar arasında arz yönlü sıkı bir ilişkinin bulunmasından dolayı, MEA, DEA ve TEA'nın tamamının EAO olarak tek bir ürün pazarı sayılması gerekmektedir.

Oksijene Solvent Pazarı: Boya ve kaplama alanlarında kullanılan Oksijene Solventlerin, glikol eterler, alkoller, ketonlar ve esterler gibi çeşitleri vardır. Bununla birlikte, glikol eterlerin diğer oksijene solvent çeşitleriyle yüksek oranda ikame edilebilmesi nedeniyle bütün oksijene solventlerin tek bir ürün pazarı olarak belirlenebileceği anlaşılmıştır.

Polialkilen Glikol Pazarı: Polialkilen Glikollerin (PAG) çeşitleri arasında yağ alkol etoksilatları (FAE), alkil fenol etoksilatları (APE), polietilen glikoller (PEG), polipropilen glikoller (PPG) blok kopolimerler (BC), tesadüfi kopolimerler (RC) ve daha yüksek eklenmiş moleküller sıralanabilir. Tüm PAG'lerin alkoksilasyon reaktörlerinde üretildiği, bu nedenle PAG ürünlerinden birini üretmekte olan bir şirketin bir başka PAG türü üretimine geçmesinin oldukça kolay olduğu (gerekli oksit, reaksiyon kaynatıcı ve katalizörün hazır olması şartıyla bu işlemin bir kaç saatte gerçekleşmesinin mümkün olduğu) dikkate alındığında, bütün PAG çeşitlerinin aynı ilgili ürün pazarına dahil edilmesi gerekmektedir.

Coğrafi Pazar: Global anlamda pazara çok uluslu şirketlerin hakim olmaları ve dünya genelinde faaliyet göstermeleri pazarın sınırlarını genişletmekle birlikte, 4054 sayılı Kanun'un kapsam başlıklı 2. maddesi dikkate alınarak, coğrafi pazar Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak belirlenmiştir.

3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Söz konusu birleşmenin gerçekleşmesi için taraflar 3.8.1999 tarihinde bir "Birleşme Sözleşmesi ve Planı" (sözleşme) akdetmişlerdir. Bu sözleşme hükümlerine göre, ilk olarak UCC ile sadece birleşmenin gerçekleştirilmesi amacıyla kurulmuş olan Transition Sub, UCC'nin bünyesinde birleşecekler ve bunu takiben Dow, UCC'nin tüm hisselerini devralacaktır. Bu işlemlerle Dow ve UCC'nin ticari faaliyetlerinin birleştirilmesi amaçlanmıştır. Bununla birlikte, dünya çapındaki Dow ile UCC'nin birleşmesinin Türkiye'ye yansması, UCC'nin yan kuruluşlarının kontrolünün Dow tarafından devralınması şeklinde olacaktır.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendinde "Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi" birleşme veya devralma sayılan haller olarak öngörülmüştür. Dolayısıyla, kontrol değişikliğinin gerçekleşeceği işlemin, 1997/1 sayılı Tebliğ anlamında bir "devralma" olduğu anlaşılmıştır.

Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında 1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde; "*Bu Tebliğ'in 2 nci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur.*" hükmü yer almaktadır.

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden; her bir ilgili pazar açısından yapılan değerlendirmeler dikkate alındığında, taraf teşebbüslerin toplam pazar paylarının polietilen pazarında %7, oksijene solvent pazarında %11, polialkilen glikol pazarında %3 olduğu, bu pazarlar açısından işlemin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında Rekabet Kurulu iznine tabi bir devralma işlemi olmadığı, ancak etanolamin pazarında UCC'nin %, Dow'un %....pazar payına sahip olmaları nedeniyle işlemin izne tabi olduğu anlaşılmıştır.

Etanolamin pazarının global niteliği, rakiplerin BP ve BASF gibi dünya çapında güçlü firmalar olduğu, önemli giriş engellerinin bulunmadığı, DOW'un etanolamin pazarındaki pazar payının %.... olduğu hususları dikkate alındığında, anılan işlemin Türkiye'deki etanolamin pazarında etkin rekabeti önemli ölçüde engelleme sonucunu doğuracak şekilde yeni bir hakim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hakim durumu glendirmeyeceği kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

The Dow Chemical Company ile Union Carbide Corporation birleşmesi işlemi çerçevesinde gerçekleşecek olan Union Carbide Corporation'ın Türkiye'deki yan kuruluşlarının kontrolünün Dow tarafından devralınması sonucunda, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında ilgili pazarlarda hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle, bildirim konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.